

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 14004
Tarih : 25.08.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 25/08/2021 16:59
Sayı: E-120.10-
0863248

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2019-2020 yılları arasında en fazla göç veren iller arasında Gümüşhane ve Bayburt'un ardından üçüncü sırada Tokat ili yer almaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun "İstatistiklerle Türkiye 2020" kitapçığının dokuzuncu sayfasında 'Net Göç Hızına Göre En Fazla Göç Veren İller' sıralamasına yer verilmiş, 2019-2020 yılları arasında Türkiye'de en fazla göç veren illerin ilk beşinin Gümüşhane, Bayburt, Tokat, Karabük ve Ağrı olduğu rakamlarla açıklanmıştır. Türkiye'de yaşanan iç göçün çok farklı nedenleri olmakla birlikte ekonomik yatırımların azalması nedeniyle yaşanan işsizlik, yayla yasakları nedeniyle tarım ve hayvancılığın azalması, baskı ve şiddet ortamının yarattığı güvenlik sorunu, gelişmiş kentlerin eğitim, sağlık, kültür ve sosyal olanaklarından yararlanma isteği gibi nedenlerle son yıllarda özellikle Türkiye'nin batısında yer alan illere hızlı bir göç akımının olduğu araştırma raporlarına yansımaktadır. 2019-2020 yılları arasında Tokat ilinden 41.746 kişi göç etmiştir. Son yıllarda Tokat ili özelinde yaşanan bu göç hareketinin nedenlerinin tespiti ve yaşanan göçün önlenmesi açısından alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve Meclis İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırma sürecinin başlatılması gereğini arz ve teklif ederim.

Ali KENANOĞLU
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Göç, coğrafi mekân değiştirme sürecinin sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi boyutlarıyla toplum yapısını değiştiren nüfus hareketleri olarak tanımlanmaktadır. Türkiye’de iç göçün öne çıkan nedenleri arasında nüfus artışı, ekonomik sorunlar, siyasi sebepler, sanayileşme, tarımın makineleşmesi, hayvancılık yapma şartlarının azalması, eğitim ve sağlık hizmetlerinin yetersizliği, geleneksel toplum baskısından kurtulma, artan iletişim ve ulaşım olanaklarından yararlanma isteği gibi başlıklar da sayılabilmektedir.

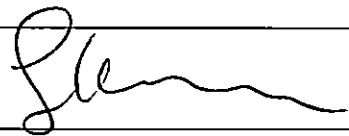
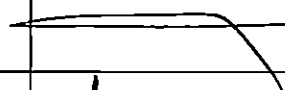
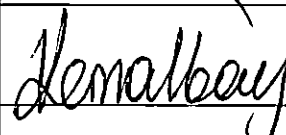
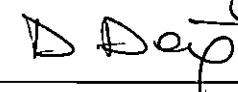
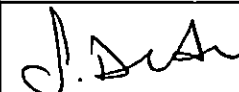
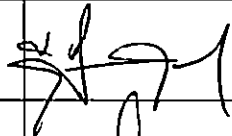
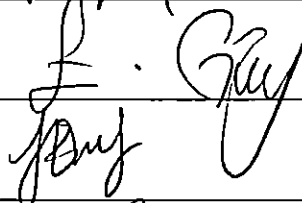
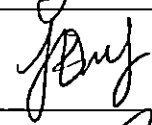
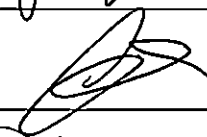
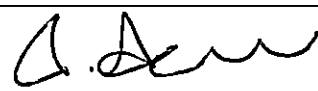
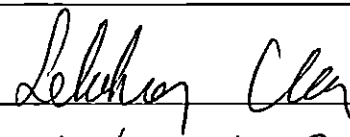
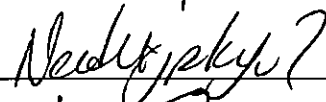
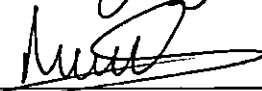
Türkiye’de yaşanan iç göç hareketlerinin, 1960’ların sonlarına doğru kırsal alanlara göre daha gelişkin kentlere yönelim şeklinde yaşandığı araştırma raporlarına yansımaktadır. Haberleşme, iletişim, ulaşım ve teknoloji olanakları geçmişe göre daha yaygınlık kazanmış, bu teknolojilerdeki hızlı gelişmelerle beraber mal ve hizmet piyasaları belli merkezlere kümelenmiş, bu da nüfusun belli merkezlerde toplanmasına yol açmıştır. Türkiye’de yaşanan bu dönüşümlerle ortaya çıkan göçten Tokat ili de etkilenmiş ve en fazla göç veren iller arasında yerini almıştır. 2019-2020 yılları arasında sayısal olarak en fazla göç veren iller arasında birinci (41.746), net göç hızına göre ise üçüncü (-27,9) sırada bulunmaktadır.

Türkiye 1950’li yıllarla birlikte modern anlamda göç dönemine girmiş ve ülkenin yerleşim yapısı ve nüfus hareketleri bu dönemden sonra nüfus artışı ve tarım kesiminde yaşanan dönüşümler nedeniyle tamamen değişmeye başlamıştır. 1927 yılında nüfusun yüzde 75,8’i kırsal, yüzde 24,2’si kentsel alanlarda yaşarken, bu oranlar 85 yıl içinde tam tersine dönmüştür. 2012 yılı itibarıyla Türkiye nüfusunun yüzde 22,7’si kırsal alanda yaşarken, yüzde 77,3’ünün kentsel alanlarda yaşadığı görülmektedir. 2012 yılında kabul edilen 6360 sayılı kanun ile büyükşehir belediye illerin yönetsel alanlarının bütünüyle kentsel alan olarak işlem görmesi nedeniyle ülke genelinde kır/kent nüfusu oranlarının 2020 yılı itibarıyla %93’nün kentlerde, %7’sinin ise kırsal kesimlerde yaşadığı ileri sürülmektedir. Bu oranlar bize Türkiye’de kırlardan kentlere doğru yoğun göç dalgalarının yaşandığını göstermektedir.

Kırlardan kentlere doğru yaşanan bu göçler, göç edilen yerlerde de büyük sorunların yaşanmasına sebep olabilmektedir. Göç edenlerin, göç ettikleri yerlerde bütün alan ve kişileri etkileyebildiği gözlemlenmektedir. Çarpık kentleşme, trafik, işsizlik, yoksulluk, suç oranındaki artışlarla birlikte; hızlı kentleşmenin getirdiği eğitim, sağlık, içme suyu, kanalizasyon, konut, altyapı gibi ihtiyaçların öne çıkmasına ve çevre kirliliğinin artmasına da neden olmaktadır. Bu durum, özellikle kentleşmenin fazla olduğu büyük kentlerde kaynak gereksiniminin büyük oranda artmasına da sebep olmaktadır.

Geçmiş dönemlerde Tokat’taki hayatın dört şey üzerine kurulu olduğu söylenmekte idi. Sigara fabrikası, şeker fabrikası, meyve suyu fabrikaları ve kırsaldaki hayvancılık. 2008 yılında Tokat Sigara Fabrikasının kapanması, 2018 yılında Turhal Şeker Fabrikasının özelleştirilmesi gibi nedenlerle istihdam ortamının zayıflaması, 90’lı yıllarda başlayan yayla yasakları nedeniyle köylerin boşalması, insanların tarım ve hayvancılık yapamaz hâle gelmesi ile büyükşehirlere (İstanbul, Ankara) göç etmek durumunda kaldığı görülmektedir.

Son dönemde Tokat ilinde ciddi boyutlara ulaşan ve beraberinde ağır ekonomik ve sosyal sorunlara yol açan göçün nedenlerini tespit etmek ve bu doğrultuda hazırlanan rapor ve araştırmalarda yer alan veriler ışığında doğru ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla Meclis Araştırma Komisyonunun kurulmasını çok önemli ve gerekli görmekteyim.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	I		
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	